

значення поінформованості учасників ринку для підвищення ефективності ринку, визначення цієї ефективності пов'язане зі значними труднощами як методологічного, так і методичного характеру.

ПІСЛЯМОВА

Конкурентоспроможність є складним багаторівневим явищем і аналіз та його оцінку необхідно найтіснішим чином пов'язувати з конкретним конкурентним середовищем, і особливо, зі ступенем його інтеграції з зовнішнім середовищем. Для прикордонних регіонів їхнє місце розташування є чи не найважливішим ресурсом. Цей ресурс, в умовах автаркії, призводить до того, що територія значно відстає у своєму розвитку від внутрішніх регіонів країни, промисловість не розвивається, населення поступово зменшується. Водночас, при відкритій економіці, цей ресурс створює умови прискореного розвитку за рахунок транскордонного співробітництва, зокрема, коли сусідня територія є більш розвинена. Тобто, місце розташування може бути як негативним так і позитивним чинником соціально-економічного розвитку території, а при відповідних заходах зі сторони регіональних органів влади стати значною конкурентною перевагою.

Для прикордонних територій, навіть при умові протекціоністської політики щодо вітчизняного виробника, об'єктивно існує конкурентне середовище на транскордонних ринках. Сучасна концепція конкурентоспроможності країни – потужний аналітичний інструмент, який оцінює як нації (країни) формують своє майбутнє. Ця концепція базується не лише на оцінці суто економічних показників, а й економічних наслідків важливих для стабільного зростання неекономічних явищ, таких як якість політичних процесів і управління суспільством, рівень освіти, наукова база, верховенство закону, культура, система цінностей та інформаційна інфраструктура. Тобто конкурентоспроможність регіону завжди включає свідомо керований довгостроковий аспект розвитку і її можна визначити як здатність регіону досягти й підтримувати високі темпи економічного зростання. Це те, яким чином держава і регіон створюють і підтримують середовище, що забезпечує конкурентоспроможність своїх економічних агентів. Зрештою, висока конкурентоспроможність країни сприяє високому рівню і якості життя населення. Конкурентна спроможність суб'єктів господарювання все більше залежить не лише від підприємливості власників і продуктивності працівників, але також від ефективності функціонування територіальних суспільно-господарських систем і їх здатності до формування сучасних дієвих структур, які результативно використовують наявну в регіоні сукупність факторів виробництва.

Незважаючи на активізацію процесів транскордонного співробітництва та інтенсифікацію наукових досліджень у даному напрямку, до цього часу у наукових колах питання інформаційної підтримки цих процесів розглядалося фрагментарно, а сама проблема окреслювалась лише у загальному вигляді. Відповідно, настала нагальна потреба визначення ролі інформаційного забезпечення транскордонного співробітництва.

Визначено, що роль інформаційного забезпечення транскордонного співробітництва полягає у стимулюванні інформаційного обміну між суб'єктами транскордонного співробітництва з метою посилення та поглиблення добросусідських відносин між територіальними общинами або властями.

З'ясовано, що зменшення витрат на пошук інформації сприятиме розширенню просторово-політичних меж ринків, що сприятиме формуванню єдиного ринку, який не є обмеженим територією однієї держави, і обумовить підвищення рівня координації діяльності господарюючих суб'єктів різних країн.

Встановлено функції інформаційного забезпечення транскордонного співробітництва, які полягають у: стимулюванні розвитку інформаційної інфраструктури, особливо прикордонних та транскордонних територій, яке передбачає створення правових, економічних, технічних умов для проведення ефективного інформаційного обміну між суб'єктами та учасниками транскордонного співробітництва; інформуванні бізнесових кіл та населення щодо питань транскордонного співробітництва та забезпеченні зворотного зв'язку з ними. Натомість функції інформаційного забезпечення транскордонного співробітництва в економічній сфері, тобто в сфері ринкової взаємодії, полягають у: створенні умов для обміну цільовою ринковою інформацією; формуванні та поширенні фонові ринкової інформації.

Дієвим фактором підвищення організованості ринку є впровадження відкритих систем інформаційного забезпечення транскордонного співробітництва, що сприятиме формуванню віртуальних організаційних структур, для яких характерні переваги як зовнішньої (ринкової), так і внутрішньої (внутрішньофірмової) взаємодії і які дають можливість економити час та кошти на пошуку партнерів та укладанні угод.

Для підвищення рівня поінформованості учасників транскордонного співробітництва та узгодженості господарських процесів у транскордонному регіоні необхідно розробляти інтегровані інформаційні системи транскордонного співробітництва, які в організаційному розрізі повинні складатися з інформаційних систем регіональних органів влади, органу транскордонного співробітництва (за наявності) та недержавних підприємств та організацій, в технічному розрізі – із систем збереження та управління інформацією, а також систем підтримки прийняття рішень.

Підсумовуючи зазначимо, що знання механізмів взаємовпливу різних процесів та явищ, які відбуваються на транскордонних ринках, дає можливість встановити визначальні чинники підвищення конкурентоспроможності транскордонних територій та використовуючи наявні регіональні ресурси досягти вищого рівня економічного розвитку.

Беленький П.Ю., Мікула Н.А., Матвеев Є.Е. Конкурентність на транскордонних ринках. – Львів: Інститут регіональних досліджень НАН України, 2005. – 214 с.

Комп'ютерний макет: Є.Е. Матвеев.

ISBN 966-02-3796-0

© Беленький П.Ю., Мікула Н.А., Матвеев Є.Е., 2005

Підп. до друку 10.11.2005. Формат 60x90/16. Папір оф. № 1. Гарн. літ. Офс. друк. Ум.-друк. арк. 11,2. Тираж. 500.

Оригінал-макет виготовлено в Інституті регіональних досліджень НАН України 79026, Львів, вул. Козельницька, 4.

Видруковано в ПП "Арал"
79000, Львів, вул. Нижанківського, 4.